

PLATFORMA ELECTORALĂ A PARTIDULUI DEMOCRAT DIN MOLDOVA

Prosperitate pentru oamenii Moldovei – acum, aici, acasă

PLATFORMA ELECTORALĂ A PARTIDULUI DEMOCRAT DIN MOLDOVA este un document de referință, analitic și programatic, realizat de către specialiștii PDM, structurat în 12 capitole. Importanța măsurilor conținute în acest document este confirmată, prin consultare populară la nivel național, de către cetățenii Republicii Moldova.

PLATFORMA ELECTORALĂ A PDM are la bază o misiune fundamentală: nu în alt ciclu electoral, dar acum, politicile de stat trebuie să fie orientate spre a crea asemenea condiții, care să-i facă pe cetățenii noștri să revină în țară, să fie împreună cu părinții și copiii lor în căminul familiei, să trăiască în tradiția lor, să prospere odată cu creșterea Moldovei!

Acest document este un cadru solid argumentat, bazat pe analize ale situației actuale și pe proiecții. Această PLATFORMĂ ELECTORALĂ este o hartă de parcurs pe care Partidul Democrat din Moldova o propune spre realizare, etapă cu etapă.

Punctul de pornire îl reprezintă momentul 30 noiembrie 2014, data scrutinului general. Obiectivul îl reprezintă îndeplinirea, de către PDM și de către viitoarea guvernare, a CREȘTERII MOLDOVEI. Viziunea noastră pornește de la realitățile de zi cu zi și de la soluții cu aplicare imediată, care au impact pozitiv și efecte de durată pentru creșterea venitului fiecărei familii.

PLATFORMA ELECTORALĂ A PDM conține măsuri care să garanteze creșterea de la an la an a economiei naționale, prin atragerea investițiilor străine și asigurarea locurilor de muncă bine plătite.

Viziunea PDM se concentrează în jurul ocrotirii familiei moldovenești, prin garantarea siguranței, prin creșterea nivelului și a condițiilor de trai pentru cetățenii din satele și orașele țării.

Alegerile PDM respectă interesul național, de aceea PLATFORMA ELECTORALĂ confirmă susținerea cursului european de dezvoltare și respectarea tradițiilor moldovenești.

Sprijinul pentru agricultură și toleranța zero față de corupție reprezintă condițiile necesare și obligatorii pentru realizarea obiectivului de creștere generală a țării, în viziunea PDM.

Efectele măsurilor PDM implică oferirea unor șanse reale celor tineri pentru a-și face un rost acasă, dezvoltarea condițiilor de trai din fiecare localitate, asigurarea accesului la servicii de sănătate și educație gratuite și calitative.

PLATFORMA ELECTORALĂ A PDM conține măsuri 100% realizabile, cu aplicare imediată, în interesul celor mulți.

PDM CREȘTE ECONOMIA PENTRU LOCURI DE MUNCĂ BINE PLĂTITE

PDM este partidul dezvoltării Moldovei.

Partidul Democrat din Moldova a urmărit și va urmări să realizeze dezvoltarea economică a țării: creșterea generală a economiei, creșterea veniturilor cetățenilor, creșterea veniturilor la bugetul de stat, creșterea investițiilor în Moldova.

Având în responsabilitate Ministerul Economiei, PDM a reușit deja să aducă Republicii Moldova,

în 2013, cea mai mare creștere economică de după 1991: 8,9% - ceea ce a fost în același timp și cea mai mare creștere economică înregistrată anul trecut pe continentul european.

Suntem însă convinși că Moldova poate obține și mai mult în viitor, iar PDM este cel mai capabil partid să garanteze un mediu economic stabil și atractiv pentru creșterea generală a economiei și pentru creșterea nivelului de trai.

Unul dintre obiectivele de bază în economie este acela ca Republica Moldova să atragă 1 miliard de euro pe an sub formă de investiții străine.

Pentru a încuraja mediul de afaceri să investească și să creeze locuri de muncă bine plătite, PDM vine cu următoarele propuneri:

- Facilități pentru firmele care angajează tineri, în special absolvenți de studii superioare și școli profesionale. Astfel, în primii 3 ani de la angajarea tinerilor specialiști, statul va asigura contribuțiile către fondul asigurărilor sociale pentru fiecare tânăr angajat. Această măsură va încuraja angajarea tinerilor specialiști în domeniile potrivite, cu contracte de muncă.
- Scutirea de impozit a până la 12% din veniturile firmelor, dacă investesc în cercetare și dezvoltare. Vom stimula în acest fel extinderea activității companiilor, deci crearea de noi locuri de muncă.
- Comasarea impozitelor și taxelor. Birocrația excesivă este adversarul mediului de afaceri și împiedică crearea de locuri de muncă. PDM susține simplificarea semnificativă a sistemului fiscal prin comasări și eliminări de taxe și impozite pentru a face mai ușoară relația companiilor cu fiscul și pentru a reduce povara fiscală în economie.

În același timp, PDM este conștient că întreprinderile mici și mijlocii au nevoie de mai mult sprijin pentru dezvoltare. PDM vrea ca afacerile de familie și micile afaceri să devină o opțiune reală pentru fiecare. De aceea:

- Pentru a stimula deschiderea micilor afaceri și crearea de locuri de muncă, propunem scutirea totală de impozit pe profit pentru primii 3 ani de funcționare ai oricărei întreprinderi mici și mijlocii nou înființate.

- Vom scuti veniturile persoanelor fizice aflate sub minimul de existență (1.350 lei) de plata impozitului pe venit.
- Orice întreprindere mică și mijlocie nou-înființată va avea posibilitatea să obțină un credit bancar de maxim 10.000 euro cu dobândă subvenționată de stat.

PDM OCROTEȘTE FAMILIILE ȘI FEMEILE

Atunci când vine vorba de protecție socială, PDM pune pe primul loc ocrotirea familiei moldovenești. Tot ceea ce facem, facem pentru a oferi bunăstare familiilor din Moldova.

De aceea PDM și-a asumat un angajament pentru familiile din Moldova:

- PDM va lupta pentru bunăstarea fiecărei familii. Vom lucra ca să creștem mai puternic economia Moldovei și să putem oferi venituri decente în fiecare casă, în fiecare familie, pentru părinți, în beneficiul copiilor. Noi considerăm că familiile din Moldova, oamenii din Moldova merită mai mult.
- PDM va ocroti copiii, susținându-i pe ei și pe părinți. Ne vom axa pe tot ceea ce înseamnă condiții bune de creștere a copiilor și de siguranță și protecție pentru ei. Vom sprijini mamele în creșterea și educația copiilor.
- PDM va ajuta familiile tinere și pe cele care au mulți copii. Vom dezvolta țara pentru ca fiecare familie să aibă condiții mai bune de trai aici, acasă.
- PDM va lupta ca să țină familiile din Moldova împreună, unite. Vom veni cu fapte concrete pentru a face ca tot mai puțini moldoveni să fie nevoiți să aleagă între a avea bunăstare și a avea familia unită. Avem soluții pentru ca familiile să rămână împreună aici, acasă, în Moldova.
- PDM va îmbunătăți locul și rolul femeii în comunitățile noastre. Noi recunoaștem meritul extraordinar al femeilor în familie și în societatea noastră și credem că ele merită mai mult respect și mai mult sprijin. De aceea, noi, democrații, ne angajăm să acordăm femeilor din Moldova sprijinul de care au nevoie acasă și la serviciu, să le apărăm drepturile și să ne asigurăm că vor fi tratate cu respectul pe care îl merită.

Pornind de la acest angajament, Partidul Democrat vine cu următoarele propuneri și ținte concrete:

- Pe baza dezvoltării economice din Moldova, PDM își asumă ținta de a dubla pensia medie și de a dubla salariul mediu în următorii ani.
- Pentru susținerea familiilor cu copii, PDM propune reducerea impozitului pe locuință pentru familiile care au cel puțin doi copii minori.
- PDM menține obiectivul de a promova în societate egalitatea reprezentării femeilor și bărbaților în funcțiile publice. Experiența arată că pentru a atinge acest scop este necesar mai mult decât inițiative politice și legislative, este necesară o politică de stat pentru a motiva femeile să se implice și societatea să le promoveze și să le susțină.

- Violența în familie este intolerabilă, de aceea PDM propune severitate mai mare în pedepsirea ei. Vom propune dublarea pedepselor pentru violența domestică, precum și aplicarea pe larg, simplă și severă, a ordinului de restricție pentru agresorii domestici.

PDM PROMOVEAZĂ CALEA EUROPEANĂ ȘI RELAȚII EXTERNE BENEFICE PENTRU MOLDOVA

Integrarea în Uniunea Europeană este o prioritate pentru PDM, asumată inclusiv în documentele sale programatice. Noi credem că **integrarea europeană este cea mai bună opțiune pentru interesul național** deoarece:

- Uniunea Europeană este un spațiu al păcii și bunăstării. În UE se trăiește bine, nu există conflicte militare între state, iar orice diferend se depășește prin dialog și negociere. Aceste reguli permit statelor-membre să se dezvolte economic și să crească nivelul de bunăstare al cetățenilor.
- Uniunea Europeană reprezintă o piață de peste 500 milioane de consumatori, care deține o cotă de circa 25% din avuția lumii. Aproximarea de UE și aderarea la UE deschid, deci, oportunități unice pentru agenții economici din Republica Moldova.
- În Uniunea Europeană funcționează normele statului de drept și libertățile individuale. Fiecare cetățean al UE, indiferent de etnie, de avere, de opinii politice, beneficiază de drepturi reale, fiind protejat de lege și de instituții funcționale. În plus, fiecare cetățean al UE beneficiază de libertate de mișcare și de angajare în oricare dintre statele-membre.

PDM va fi și în continuare un **susținător puternic al vectorului de integrare europeană**, pentru că acest lucru înseamnă mai multă bunăstare, stabilitate și libertate pentru Republica Moldova. PDM consideră că viitoarea guvernare trebuie să mențină cursul de integrare europeană. Dorim să susținem în continuare acest curs din poziția de partid de guvernare și ne vom alia în Parlament doar cu acele partide care împărtășesc opțiunea pro-europeană.

Prin urmare:

- PDM va susține reformele instituționale și va cere ca acestea să fie adoptate în regim accelerat de viitorul Parlament. Ne vom folosi de experiența statelor care au aderat la Uniunea Europeană pentru ca viteza adoptării reformelor să nu afecteze calitatea acestora.
- PDM se angajează să lupte pentru creșterea sprijinului financiar venit din partea UE. Cu aceste fonduri suplimentare vom crea noi locuri de muncă bine plătite, vom construi o infrastructură de nivel european, vom sprijini producătorii agricoli.

În același timp, **Partidul Democrat este categoric favorabil menținerii bunelor relații cu Federația Rusă**. Cursul de integrare în UE al țării noastre nu este o acțiune îndreptată împotriva Rusiei, ci o decizie în favoarea Moldovei. Vrem să rămânem în relații bune cu Rusia fără să renunțăm la obiectivul nostru de integrare în Uniunea Europeană.

Federația Rusă reprezintă o piață importantă a produselor moldovenești, un factor semnificativ al dezvoltării noastre economice, un stat cu care avem afinități culturale și istorice puternice. De aceea, vom continua dialogul cu Federația Rusă pentru a ridica restricțiile la importul produselor moldovenești și pentru a îmbunătăți colaborarea bilaterală.

Relațiile de bună vecinătate cu România, Ucraina, Bulgaria, Turcia, Polonia, Belarus, sunt, de asemenea, o prioritate pentru Republica Moldova.

PDM RESPECTĂ TRADIȚIILE ȘI BISERICA

PDM crede în viitorul statului Republica Moldova. Respectăm trecutul, tradițiile Moldovei și felul de a fi al moldovenilor.

PDM va promova cultura și tradițiile acestui pământ, pentru că ele sunt o punte de legătură între oameni, indiferent de limba vorbită sau de etnie. Considerăm că **mândria de a fi cetățean moldovean** este cel mai solid fundament al statalității și al stabilității naționale. De aceea:

- **Vom realiza programe pentru modernizarea gospodăriilor care vor să primească turiști** și pentru construcția de pensiuni rurale în cele mai atractive zone ale țării. **Turismul trebuie să fie cartea de vizită a Moldovei**, iar dezvoltarea turismului va crea noi locuri de muncă în țară.
- **Vom continua să promovăm tradițiile populare.** PDM este mândru că a fost artizanul unor festivaluri precum: "Festivalul Iei", "Gala portului popular de iarnă", "Meșterul Manole", "La Nistru, la mărgioara", dar și a celebrului deja Festival "Mărțișor", care în 2014 a fost organizat, în premieră, în mai multe localități ale țării.
- **Vom face eforturi pentru înscrierea de noi bunuri de patrimoniu pe Lista Patrimoniului UNESCO.** Am reușit deja să înscriem pe Lista UNESCO colindele moldovenești, iar următorul obiectiv este să înscriem pe această listă tehnica moldovenească de țesut covoare. În același timp, vom majora sumele alocate pentru restaurarea și conservarea bunurilor din patrimoniul nostru național și cultural.
- **Vom continua să sprijinim publicarea operelor autorilor moldoveni** și vom face ca acestea să ajungă în fiecare bibliotecă școlară.

În același timp, PDM va susține politici de protejare a intereselor legitime ale minorităților etnice de a-și păstra identitatea și tradițiile. Astfel:

- **Vom promova înăsprirea pedepselor pentru instigarea la ură rasială sau etnică.** Și tot ca măsură de combatere a urii interetnice, PDM va crește rolul "Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității" în apărarea drepturilor minorităților etnice.
- PDM consideră că aderarea la Uniunea Europeană - un spațiu care se definește prin sloganul "Unitate în diversitate" - poate deveni o garanție a respectării drepturilor pentru minoritățile etnice din Republica Moldova. **PDM va realiza un parteneriat cu reprezentanți ai societății civile** care susțin această idee în vederea promovării ei în rândul reprezentanților minorităților etnice.
- **PDM va susține ca Autonomia Găgăuză să aibă în continuare un cuvânt important de spus în sistemul politic național.** Suntem în favoarea consolidării autonomiei și pentru descentralizarea administrativă de care vor beneficia toate autoritățile locale, inclusiv cele din UTA Găgăuzia.

PDM consideră că regiunea transnistreană este parte a Republicii Moldova, iar reîntregirea țării trebuie realizată pe cale pașnică, prin dialog și negociere. În acest sens, PDM:

- Va susține tactica pașilor mici prin intermediul cărora vom încerca să reclădim încrederea între cele două maluri ale Nistrului.
- Va cere în continuare retragerea munițiilor și a trupelor străine din regiunea transnistreană, ca o condiție pentru a restabili încrederea între părți.
- Va sublinia avantajele apropierii Moldovei de Uniunea Europeană – un spațiu care oferă garanții pentru minoritățile naționale și care condamnă războaiele ca soluție de rezolvare a diferendelor.

Partidul Democrat recunoaște rolul pozitiv pe care Biserica îl joacă în societate, ca reper moral și ca promotor al valorilor creștine, dar și ca instituție care se implică în activități de protecție socială. De aceea:

- **PDM va propune o lege a Parteneriatului Stat - Biserică**, prin care Statul se va obliga să sprijine financiar proiectele sociale propuse de Biserică, în special cele care vizează protecția socială pentru cei vulnerabili.
- **PDM va dubla sumele alocate pentru reabilitarea bisericilor** monumente istorice.

PDM LE OFERĂ CELOR PLECAȚI ÎN STRĂINĂTATE ȘANSA DE A-ȘI FACE UN ROST ACASĂ, ÎN MOLDOVA

Știm că nivelul scăzut de trai a dus la emigrarea multor moldoveni, dar credem că acum e timpul să avem politici clare pentru a-i încuraja să revină acasă. Vrem să susținem întregirea familiilor Moldovei prin locuri de muncă mai bine plătite și condiții de trai mai bune în fiecare localitate.

- PDM propune ca orice moldovean care se întoarce din străinătate și vrea să investească cel puțin 10.000 de euro într-o afacere acasă să primească un **grant nerambursabil de 10.000 de euro** pentru investiții suplimentare.
- Pentru cei care revin să investească în țară, dar nu știu de unde să înceapă, avem un program special. Vom oferi moldovenilor care doresc să înceapă un business în țară șansa unor **cursuri gratuite de consultanță în afaceri**.
- PDM îi va încuraja pe moldoveni să revină acasă inclusiv prin **eliminarea taxelor vamale pentru aducerea în țară a bunurilor agonisite** cât timp au fost plecați. Mai avem un pas și vom trece de Parlament această măsură pe care tot noi am inițiat-o!
- **Fiecare expert în domeniul IT va fi scutit de impozitul pe salariu timp de 1 an**, dacă revine în țară. Vom realiza harta locurilor de muncă potrivite pentru ei, în acest domeniu care se află în plină dezvoltare.
- PDM va lupta pentru ca **absolvenții de studii peste hotare să fie angajați în țară, în funcții potrivite pregătirii lor**.

- PDM va continua programul **PARE 1+1** prin care se atrag în economie remitențele moldovenilor din străinătate. Noi propunem dublarea fondurilor disponibile pentru acest program și prelungirea lui. Dacă din 2010 și până azi acest program a fost accesat de circa 1.200 de moldoveni de peste hotare sau de rudele lor din țară, obiectivul nostru pentru următorii patru ani este de 3.000 de persoane.

PDM INVESTEȘTE ÎN DRUMURILE ȚĂRII ȘI ÎN CĂLĂTORII SIGURE

PDM consideră că una dintre prioritățile viitoarei guvernări trebuie să fie modernizarea infrastructurii rutiere. A reabilita drumurile constituie o parte din dezvoltarea țării și ajută mult la dezvoltarea celorlalte ramuri economice.

În ultimul an de zile s-au înregistrat progrese importante în privința îmbunătățirii infrastructurii rutiere, fiind modernizate trasee de importanță națională precum Sărăteni – Soroca sau Chișinău – Giurgiulești și fiind începută reabilitarea altor trasee importante precum Hîncești – Cimișlia sau Chișinău – Ungheni – Sculeni.

PDM consideră că modernizarea drumurilor noastre trebuie să continue în ritm accelerat și de aceea propune:

- **Realizarea șoselelor ocolitoare pentru municipiul Chișinău și pentru cel puțin 10 orașe reședințe raionale.** Suntem convinși că aceste șosele ocolitoare se pot realiza în următorii ani și că ele vor reprezenta impulsuri semnificative pentru dezvoltarea economică generală a Capitalei și a raioanelor din republică.
- **Modernizarea a cel puțin 500 de kilometri de drumuri naționale în următorii 4 ani.** Ținând cont de modernizarea rețelei rutiere din ultimii ani și de propunerile pentru viitor, noi considerăm că rețeaua interurbană de bază va fi aproape integral modernizată în 2018, în așa fel încât atunci se va putea circula în condiții decente din fiecare capitală raională către municipiul Chișinău, precum și între toate capitalele raionale.
- **Cel puțin un drum modernizat în fiecare dintre satele Moldovei.** Există în Moldova sate în care nu s-a investit niciun leu în infrastructura rutieră în ultimii 10 sau 15 ani. Noi considerăm că în fiecare sat al Moldovei trebuie să existe cel puțin un proiect de modernizare a drumurilor locale, cu prioritate în acele sate care nu au încă niciun drum modernizat.

Transportul aerian este cel mai dinamic sector de transport din Republica Moldova. Dezvoltarea lui este esențială pentru a strânge legăturile cu cei din străinătate – cu rudele noastre plecate în afară, cu turiștii sau investitorii interesați de țara noastră.

PDM are în vedere următoarele ținte pentru dezvoltarea transportului aerian:

- **Atragerea de noi companii aeriene în Republica Moldova** și deschiderea de linii aeriene directe cu noi orașe din Europa și Asia. Acest lucru va determina reducerea prețului билетelor de avion pentru mai multe destinații externe.
- **2 milioane de pasageri anual.** Cifrele pentru 2013 arată un număr record de pasageri – peste 1,3 milioane. Cu investiții în modernizare și cu atragerea de noi companii, 2 milioane de pasageri pe an e o cifră ce poate fi atinsă în 2018.

PDM consideră că rețeaua de cale ferată din Moldova trebuie valorificată, iar călătoria cu trenul și transportul feroviar de marfă pot deveni alternative confortabile. Propunerile PDM pentru transportul pe calea ferată au în vedere:

- **Modernizarea parcului de locomotive și vagoane.** Avem nevoie de vagoane și locomotive moderne pentru a asigura un transport civilizat, în condiții de nivel european.
- **Reabilitarea și modernizarea rețelei feroviare.** Acest efort este obligatoriu pentru a crește viteza de transport și pentru a face calea ferată moldovenească mai atractivă pentru transportul de călători și de mărfuri. Proiectul trebuie să includă **electrificarea căii ferate**, iar noi susținem ca cel puțin un traseu de cale ferată să fie electrificat în următorii 4 ani, iar alte câteva proiecte asemănătoare să fie începute. De asemenea, este nevoie să continuăm **realizarea accesului de cale ferată cu ecartament european** la granița română pentru a ușura conexiunea feroviară cu Uniunea Europeană.
- **Tren de mare viteză care să lege Moldova de România și Ucraina.** Noi considerăm că acest proiect trebuie discutat concret cu țările vecine și agreat în curând, fiindcă deschide perspectivele unei integrări regionale mai bune în condițiile interesului comun al țărilor noastre privind vectorul european.

În privința transportului naval, s-a reușit deja deschiderea navigației pe râul Prut după 25 de ani de inactivitate, iar proiectul major al următorilor 4 ani trebuie să fie **modernizarea Portului Giurgiulești** cu toată infrastructura aferentă. Cu investițiile adecvate, volumul de mărfuri exportate și importate prin acest port poate crește de 4-5 ori până în 2018.

PDM OFERĂ MAI MULT SPRIJIN PENTRU AGRICULTORI

Agricultura este o parte importantă din prezentul economic al Moldovei și trebuie să fie o parte și mai importantă a viitorului ei. Partidul Democrat consideră că agricultura trebuie să rămână un vector important al economiei noastre. Creștem Moldova prin măsuri curajoase pentru dezvoltarea agriculturii și pentru sprijinirea celor care muncesc în acest domeniu.

Principalele măsuri susținute de PDM sunt:

- **TVA redus, de 8%, pentru agricultură.** Reducând TVA, reducem povara fiscală în agricultură, încurajăm investițiile și ajutăm produsele moldovenești să fie competitive pe piață.
- **Introducerea impozitului unic în agricultură.** Vom comasa mai multe impozite plătite actualmente în agricultură, simplificând astfel relațiile dintre fermieri și fisc. Vom începe prin a evalua, timp de un an de zile, calitatea terenurilor agricole deținute de proprietari, iar imediat după aceea va fi introdus impozitul unic în agricultură (în dependență de gradul de bonitate respectiv). Fiecare agricultor va plăti astfel în mod corect taxele la stat.
- **Lansarea Programului Tânăru Fermier.** Vom oferi tinerilor sub 35 ani care vor să se apuce de agricultură fonduri nerambursabile pentru investiții de până la 10.000 euro de persoană. Capitalizăm astfel agricultura și încurajăm tinerii să muncească în agricultură. Tineri de la țară, tineri de la oraș chiar, precum și tineri care acum muncesc în străinătate vor primi astfel o șansă în plus pentru a face agricultură în Moldova.

- **Lansarea Programului Renta agricolă.** Agricultorii în etate care nu-și mai pot lucra pământurile le vor putea arenda unui tânăr antreprenor, iar în plus față de arendă, ei vor primi de la stat 1.000 de lei pe an pentru fiecare hectar arendat. **Acest program va deveni practic a doua pensie pentru mulți agricultori din mediul rural.** Programul rentei agricole minime garantate de stat va fi deschis tuturor deținătorilor de pământ din mediul rural care au peste 65 de ani.
- **Subvenții mai mari pentru agricultori.** PDM susține în continuare acordarea de subvenții pentru agricultorii noștri. Nivelul lor va fi mărit an de an în funcție de resursele bugetului de stat.
- **Sprijin pentru organizarea fermierilor în grupuri de producători.** E nevoie ca agricultorii individuali să se asocieze în grupuri de producători pentru a deveni mai puternici și a face concurenței. Pentru acest lucru vor primi din partea statului consultanță juridică și sprijin financiar.
- **Credite garantate și dobânzi subvenționate.** PDM propune ca toate creditele bancare luate de gospodăriile țărănești mai mici de 10 hectare să fie garantate de către stat. În același timp, propunem ca dobânzile pe timp de 1 an de zile ale tuturor noilor credite agricole de până la 1 milion de lei să fie achitate tot de stat.
- **100 de noi ferme zootehnice.** Din fondurile de subvenționare a zootehniei vor fi acordați bani pentru înființarea a cel puțin 100 de ferme zootehnice de vaci, oi, porci și capre.
- **Sprijin pentru construcția serelor.** Republica Moldova are nevoie de sporirea producției de legume în afara sezonului cald, iar dezvoltarea serelor este esențială. De aceea vom acorda legumicultorilor sprijin financiar pentru costul utilajelor necesare construcției de sere.

În același timp, Partidul Democrat știe că agricultorii au nevoie de protecție contra riscurilor de tot felul, precum și de ajutor pentru promovarea producției lor în țară și peste hotare. De aceea **PDM susține acordarea de compensații juste agricultorilor pentru pierderile suferite** – fie că sunt cauzate de secetă, inundații, blocaje la export sau căderea bruscă a prețurilor. Agricultorii noștri trebuie să beneficieze de compensații din partea statului, fără discriminări și fără întârzieri nejustificate.

De asemenea, PDM susține inițierea unui **program de promovare a exporturilor moldovenești pe piețele externe** și în mod deosebit pe piața Uniunii Europene. Acordul de Asociere Moldova – Uniunea Europeană înseamnă ridicarea barierelor administrative din calea produselor moldovenești, dar consumatorii din străinătate trebuie să afle de produsele noastre pentru ca producătorii noștri să poată vinde mai mult la export.

PDM DEZVOLTĂ SATELE ȘI ORAȘELE ȚĂRII

Partidul Democrat din Moldova își asumă cel mai curajos rol în dezvoltarea satelor și orașelor Moldovei. Nivel de trai în creștere înseamnă salarii și pensii mai mari, dar și rețele de apă și canalizare, drumuri locale asfaltate, locuințe renovate, asistență medicală de calitate în raioanele țării.

Pentru a avea creștere economică în viitor, este necesar să investim mai mult în infrastructura locală, în special în satele Moldovei, ca să aducem infrastructura locală la nivel european. De aceea, PDM susține:

- **Reabilitarea drumurilor locale**, asigurând astfel conectarea mai bună a satelor noastre cu centrele raionale și cu capitala țării. PDM propune ca **1 miliard de lei** să fie investiți anual pentru modernizarea drumurilor locale.
- **Dezvoltarea rețelelor de apă și canalizare**. Obiectivul nostru este ca în 2018 70% dintre gospodăriile din toată țara să aibă apă curentă, iar 50% dintre gospodării să aibă acces la canalizare.
- **Dezvoltarea rețelei de gaz metan**. Obiectivul PDM pentru 2018 este ca minim 75% din populație să aibă acces la gaz metan. De asemenea, îmbunătățirea accesului la gaz metan pentru populație trebuie să meargă în paralel cu efortul de diversificare a surselor de aprovizionare. Susținem de aceea **extinderea gazoductului Iași – Ungheni până la Chișinău**. Alternativele energetice ne vor proteja contra creșterii prețurilor la gaze și contra întreruperilor nedorite în furnizare.
- **Sprijin pentru reconstrucția anuală a 5.000 de gospodării din spațiul rural**. Propunem ca din fondurile pentru dezvoltare regională să fie acordate finanțări de câte 15.000 lei pentru fiecare proprietar care dorește să-și reconstruiască casa.
- **Renovarea maternităților din fiecare centru raional**. Mai mulți lideri ai PDM au susținut puternic campania de strângere de fonduri pentru Institutul Mamei și Copilului din Chișinău, iar această campanie s-a încheiat cu succes, toate fondurile necesare pentru reparații fiind deja obținute. Vom extinde acest program, astfel încât prin alocări de la bugetul de stat și prin donații particulare să fie modernizată cel puțin o secție de maternitate în fiecare raion din republică.
- **Construcția a 5.000 de locuri de joacă, agrement și întremare a sănătății pentru copii**. Acest proiect are drept scop dezvoltarea armonioasă a tinerei generații, ocrotirea sănătății copiilor și siguranța lor.

PDM DESCHIDE ACCESUL GRATUIT LA SERVICII MEDICALE DE CALITATE

Sistemul de sănătate din Republica Moldova are nevoie de modernizare și de finanțare sporită, dar și de eficientizare. Eforturile făcute în ultimii ani trebuie continuate, iar accentul major trebuie pus pe accesibilitatea serviciilor medicale pentru toți cetățenii.

PDM pornește de la 3 idei de bază atunci când are în vedere îmbunătățirea sistemului de sănătate:

- **Risipa și corupția nu au ce căuta în domeniul sănătății**. Prețurile umflate la achizițiile spitalicești de medicamente și aparatură medicală, precum și mita care se practică uneori în acest domeniu reprezintă realități care trebuie combătute puternic.

- **Ne opunem închiderii și comasării de spitale.** Spitalele trebuie să fie mai bine dotate cu dispozitive și tehnologii performante care să poată oferi tratamente medicale mai bune și mai eficiente.

Partidul Democrat consideră că sistemul de sănătate din Republica Moldova trebuie să se dezvolte pe baza următoarelor direcții strategice:

- **Definirea unui pachet minim de servicii medicale pentru fiecare cetățean.** PDM consideră că asigurarea sănătății este un serviciu public, pentru care trebuie să existe un standard minim de care să beneficieze în mod liber și egal toți cetățenii, indiferent de venit.
- **Mărirea salariilor în medicină.** La 1 iulie 2014 s-a mărit cu 21% salariul tarifar în sistemul de sănătate, dar creșterile de salarii trebuie să continue în viitor în ritm accelerat.
- **Dezvoltarea medicinei preventive.** Este mai ușor și mai ieftin să previi o boală decât să o tratezi. E nevoie de aceea de mai multe fonduri pentru diagnosticare și analize medicale.
 - Propunem realizarea unui **program de analize gratuite la nivel național** care să aibă drept scop determinarea stării de sănătate a populației. În 2015 trebuie început un program-pilot în câteva raioane, iar apoi extins treptat la nivel național.
 - PDM propune de asemenea realizarea unei **campanii de educație pentru sănătatea** cetățenilor, derulată cu ajutorul medicilor de familie, a spitalelor și a centrelor medicale, dar și cu ajutorul primăriilor.
- **Realizarea unor centre de performanță medicală.** Aceste centre ar trebui să fie Chișinău (care va deservi întreaga republică, dar în special regiunea de centru), Bălți (care va deservi cetățenii din nordul republicii) și Cahul (pentru cetățenii din sudul Moldovei). Aceste centre vor avea medici specialiști de înalt nivel și vor fi dotate la nivel european pentru a face o gamă largă de investigații și tratamente medicale.
- **Descentralizarea sistemului de sănătate.** Autoritățile raionale și locale trebuie să primească atribuții și fonduri suplimentare pentru spitalele raionale și locale.

PDM CONSTRUIEȘTE VIITORUL COPILOR: PENTRU EDUCAȚIE DE CALITATE

Cele mai competitive și mai moderne state din lume au sisteme de învățământ bine puse la punct: adaptate la realitățile pieței muncii, prietenoase cu elevul, corecte față de cadrele didactice.

Noi propunem ca forțele politice democratice din Republica Moldova să își asume, de comun acord, o strategie coerentă pentru învățământ care să ia forma unui **Pact pentru Educație**. În felul acesta, ne vom lua un angajament serios de a nu frâna efectele pozitive ale schimbărilor începute în acest domeniu. În același timp, **vom dezvolta cercetarea** pentru a oferi suportul științific creșterii economice durabile și îmbunătățirii condițiilor de trai.

Învățământul din Republica Moldova trebuie să devină cu adevărat relevant pentru viitorul elevilor și al studenților. Ei au nevoie să dobândească acele competențe care să-i ajute să se

integreze cu ușurință în câmpul muncii, să profeseze într-un domeniu potrivit și să aibă un loc de muncă bine plătit.

- **În sprijinul tuturor elevilor și al studenților, PDM este pentru concentrarea programei școlare pe disciplinele de bază**, utile pentru traseul elevilor în învățământul superior sau pentru intrarea directă pe piața muncii.
- Vom dezvolta **centrele și laboratoarele naționale de excelență** în scopul cercetărilor de performanță, consilierii și ghidării în carieră.
- **PDM vrea să crească performanțele și calitatea învățământului tehnic și profesional** din Moldova, pentru ca acest tip de învățământ să pregătească tinerii pentru domeniile unde este nevoie de lucrători. De aceea, susținem adoptarea unei legi a uceniciei, precum și realizarea de parteneriate permanente între școlile profesionale și diverse companii, firme și ateliere particulare pentru pregătirea practică a elevilor încă de pe băncile școlii.
- **PDM susține introducerea bacalaureatului vocațional**, o modalitate prin care absolvenții școlilor cu profil vocațional vor putea obține o diplomă utilă pentru angajare, la finalul ciclului liceal. De asemenea, vom susține accesul la **bacalaureatul internațional** și vom promova recunoașterea lui în țară.
- Vom promova legile adecvate pentru ca **tinerii să poată beneficia de burse private pentru realizarea studiilor**, în domeniile cele mai căutate pe piața muncii.

PDM este de părere că elevii și studenții trebuie să aibă beneficii concrete din fondurile alocate educației: un învățământ de calitate, condiții bune în școli, tehnică modernă.

- **PDM propune modernizarea creșelor și grădinițelor**. Astfel, ne asigurăm că familiile din satele sau din orașele Moldovei au în apropiere o instituție publică de învățământ preșcolar, unde copiii se pot bucura de condiții bune.
- **PDM consideră că este nevoie de un program guvernamental pentru dotarea școlilor din întreaga țară cu tehnologie modernă și cu echipamentul didactic necesar**. Vom face ca laboratorul de informatică, cu conexiune la internet, să nu lipsească din nici o școală până în 2018.

Calitatea actului de educație este strâns legată de salarizarea cadrelor didactice. Salariile mici au făcut ca o bună parte din profesori să plece din sistem în căutarea unor venituri mai mari, iar această situație trebuie îndreptată.

- **PDM susține noi creșteri salariale pentru profesori și pe parcursul următorilor ani. Totodată, vrem ca pensiile pedagogilor să ajungă la nivelul coșului minim de consum**. Am reușit majorarea cu 25% a salariilor profesorilor de școli generale și licee și cu 55% a salariilor profesorilor universitari, însă pentru a ajunge la venituri demne această categorie profesională trebuie în continuare sprijinită.
- **PDM propune ca statul să stimuleze profesorii bine pregătiți să predea în școlile din mediul rural**. Aceștia vor primi un adaos la salariu, indemnizații pentru transport sau chirie, facilități la procurarea sau construcția locuințelor. În felul acesta, vom da o șansă elevilor de la țară să capete cunoștințe mai bune.

- **PDM va insista pentru finanțarea centralizată a formării continue a cadrelor didactice și manageriale.** Vom crește performanțele învățământului sprijinind profesorii și managerii instituțiilor de învățământ să se pregătească și perfecționeze continuu, vom recunoaște din punct de vedere salarial formarea continuă.

PDM PENTRU JUSTIȚIE CORECTĂ ȘI SIGURANȚA CETĂȚEANULUI

Justiția din Republica Moldova a făcut unele progrese semnificative în ultimii ani de zile, dar instituțiile statului mai au de lucrat până când țara va ajunge să aibă o justiție modernă și independentă.

PDM consideră că progresele trebuie să continue pe 3 direcții esențiale:

- **Depolitizarea justiției.** Funcțiile din justiție trebuie eliberate de orice influență politică, iar justiția trebuie fie guvernată doar de aplicarea legii. Acest lucru este crucial pentru încrederea cetățenilor în justiție și pentru corectitudinea hotărârilor judecătorești.
- **Toleranță zero față de corupția în justiție.** Corupția distruge încrederea cetățenilor în lege și în justiție. Considerăm că procurorii, judecătorii, magistrații în ansamblu trebuie să fie bine plătiți dacă-și fac treaba și cel mai aspru pedepsiți dacă se dovedesc a fi corupți.
- **Accelerarea activității în justiție.** Vom veni în Parlament cu un pachet legislativ prin care vom elimina portivele legale prin care procesele se pot prelungi în mod nejustificat și prin care deciziile justiției se amână sau se pun în aplicare cu greutate.

Siguranța națională este o preocupare majoră pentru PDM – mai ales acum, în condiții de instabilitate regională.

Partidul Democrat susține ferm **neutralitatea militară** a Republicii Moldova și menținerea neschimbată a prevederii constituționale în acest sens. Republica Moldova nu trebuie să adere nici la NATO, nici la vreo altă alianță militară.

În ceea ce privește ordinea publică și siguranța cetățeanului, noi considerăm că statul trebuie să fie suficient de puternic încât să își poată proteja cetățenii prin prevenirea și prin limitarea la maxim a infracționalității. De aceea:

- Vom susține ca în fiecare localitate să fie **patrile de poliție zi și noapte.**
- Vom susține **sporirea finanțării pentru dotarea Poliției** și pentru formarea profesională a lucrătorilor de poliție.
- Vom milita pentru **asigurarea de resurse materiale și umane sporite pentru prevenirea infracționalității**, susținând lucrul polițiștilor în acele medii, cartiere sau localități mai vulnerabile, precum și colaborarea lor cu liderii din comunitățile respective.

PDM PENTRU TEHNOLOGII MODERNE AICI, ÎN MOLDOVA

PDM este adversarul birocrăției, fiindcă birocrăția înseamnă timp și bani irosiți de către cetățeni și resurse irosite de către stat și firme. PDM ia măsurile necesare pentru ca internetul să fie accesibil pentru cetățenii din toate localitățile țării, iar birocrăția să fie înlocuită cu proceduri moderne.

De aceea, PDM și-a propus ca:

- **În 3 ani, fiecare localitate din Republica Moldova trebuie să aibă cel puțin un punct de acces la fibră optică.** În acest moment, rețeaua de fibră optică acoperă mai bine de jumătate din țară.
- **PDM își propune ca Moldova să ajungă în primele 5 țări ale lumii la viteza internetului.**
- **PDM va crea posibilitatea accesării electronice a serviciilor publice.** În felul acesta, vom reduce corupția și vom spori confortul cetățenilor, care nu vor mai fi nevoiți să aștepte la cozile de la ghișee.
- **PDM își propune ca toți absolvenții învățământului general obligatoriu să știe a lucra cu computerul.**
- **Transferurile bănești din străinătate prin Poșta Moldovei, simple și avantajoase, vor fi posibile din tot mai multe țări** unde se află un număr mare de moldoveni. Astăzi, cetățenii Moldovei care se află în Italia pot deja trimite acasă până la 1.000 de euro prin intermediul Poștei Moldovei, la un comision de numai 5 euro.
- **Serviciul Portofel Mobil** va permite moldovenilor să achite facturi, să opereze tranzacții financiare și să facă cumpărături online extrem de simplu, cu ajutorul unei aplicații pe smartphone, având un cont la Poșta Moldovei.

Sistemul unic de urgență "112" va fi disponibil, din 2015, și în Republica Moldova. Acest sistem automatizat va utiliza toate mijloacele tehnologiilor electronice pentru intervenții mai rapide și mai eficiente care să îi salveze pe cei aflați în pericol. Toate țările Uniunii Europene, dar și Ucraina și Rusia beneficiază de avantajele "112".

Domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor este, din punctul de vedere al PDM, o resursă extrem de importantă pentru creșterea Moldovei. Acest sector le oferă tinerilor șansa de a avea un loc de muncă bine plătit, într-un domeniu de viitor.

Susținem, de aceea:

- **Înființarea "parcurilor IT", care vor oferi companiilor facilități fiscale și economice și vor atrage investitori în Moldova,** iar noile afaceri în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor vor oferi moldovenilor mii de locuri de muncă aici, acasă.
- **Subvenționarea cu până la 50% a proiectelor inovatoare în domeniul IT,** pentru a stimula inovația în acest sector și dezvoltarea noilor afaceri.
- **Creșterea numărului de burse la specialitățile IT** din învățământul de stat, pentru a-i motiva pe studenți să se îndrepte către aceste specializări.